

Kwaliteit minimaal gelijk aan handwerk

Hardnekkige misverstanden rond mechanisch straten

Auteur: Tim Oosten

Het is een hardnekkig misverstand dat straatwerk 'onder de hamer' van betere kwaliteit is dan mechanisch straatwerk. CROW-projectmanager Ludolf Schouten: "De straatmaker veroudert, er is weinig nieuwe aanwas. Maar we hebben in ons land een immens areaal aan bestrating dat we moeten onderhouden. Bovendien moet een straatmaker zoals iedereen gezond zijn pensioen kunnen halen." Begin volgend jaar verschijnt bij CROW een publicatie over mechanisch straten.

Ludolf Schouten: "Je komt het steeds weer tegen in bestekken: de verplichting tot handmatig straten"

In het algemeen ontbreekt de argumentatie om handmatig te willen straten

Het probleem speelt al lang. De uitvoeringsvrijheid van de aannemer die graag zelf uitmaakt hoe hij een werk uitvoert, de opdrachtgever die wil dat het straatwerk handmatig gebeurt en dit gecombineerd met het hardnekkige misverstand dat je met mechanisch straten nooit dezelfde kwaliteit kunt halen als met het edele handwerk, zorgen ervoor dat mechanisch straten maar mondjesmaat gebeurt. En dat is jammer.

Hamer in de boom

"Ik heb wel eens gekscherend gezegd: 'nou, dan hang ik een hamer in de boom en gebeurt het

onder de hamer"', vertelt Ludolf Schouten, als projectmanager van CROW betrokken bij het ontwikkelen van richtlijnen voor mechanisch straten. "Je komt het steeds weer tegen in bestekken, dat het straten handmatig moet gebeuren. Ook in gevallen, waar het heel goed machinaal zou kunnen gebeuren." En de kwaliteit dan? Leidt het niet tot broddelwerk? "De kwaliteit hoeft er helemaal niet onder te lijden. Dat weten we al jaren. Eind jaren tachtig, begin jaren negentig van de vorige eeuw is er al machinaal gevlijd. Toen is er straatwerk mechanisch neergelegd in de Rotterdamse haven, op een zwaarbereden terrein. En wat blijkt? Het is kwalitatief minimaal gelijkwaardig aan handwerk. Er zitten wel mitsen en maren aan. Het gaat om nieuw werk, met betonstraatstenen, zonder gekke dingen als moeilijke hoekjes of afwijkende patronen. In het algemeen ontbreekt de argumentatie om handmatig te willen straten."

Hoge uitstroom

"Voor de goede orde: mechanisch straten kan niet altijd. Maar bij

grote oppervlakken, bij aaneengesloten stukken, wel. De kwaliteit van het werk staat trouwens buiten kijf. Die staat sinds jaar en dag in de Standaard RAW Bepalingen vastgelegd."

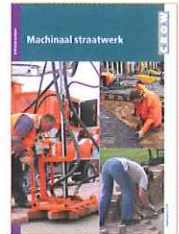
"Kwaliteit is één, arbeidsomstandigheden van de mensen zijn natuurlijk ook een belangrijk aandachtspunt. De fysieke omstandigheden zijn zwaar voor een straatmaker. Dat leidt tot een hoge uitstroom, wat weer imagoproblemen tot gevolg heeft, waardoor de instroom weer te laag is. Die vici-euze cirkel moeten we doorbreken. Die fysieke belasting moet omlaag. Dat is niet alleen om mensen te behouden, het gaat natuurlijk ook om hun gezondheid. Straatmaker is een mooi beroep, een echt ambacht. Dat mogen we niet de nek omdraaien."

i Ludolf Schouten, projectmanager
Bouwprocesmanagement, schouten@crow.nl

Begin 2010 verschijnt bij CROW een publicatie over mechanisch straten, met richtlijnen voor de toepassing. Zodra deze uitgekomen is, doet CROW et cetera hier verslag van.

Straten en vlijen

Bij het klassieke 'straten' tikt een straatmaker met een hamer op elk afzonderlijk bestratingselement in het straatzand. Hij kruipt als het ware achteruit, waarbij de bestrating vóór hem uit groeit. Bij het 'vlijen' legt de straatmaker de bestratingselementen op een nauwkeurig onder profiel gebrachte ('afgereide') straatlaag. Hier komt de hamer niet aan te pas. De straatmaker werkt letterlijk vooruit. Vlijen leidt tot een hogere productie dan straten en daarmee tot een hogere fysieke belasting van de straatmaker. Vlijen kan ook machinaal gebeuren.

CROW-publicatie
255 'Machinaal
straatwerk'
Bestellen kan via
www.crow.nl/shop
Deze publicatie uit
2007 vertelt alles
over de mechanische
uitvoering van
straatwerk

